

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

8. An aliquis post annum quinquagesimam quintum liberetur à ieiuno? Et an saltem senex sexagenarius non sit adstrictus ieiunare? Et in isto casu docetur annum sexagesimum sufficere esse inceptum. Et ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

vel quinquagesimo incipit, quid mirum est si omnes sexagenarios appellemus senes in interitum tendentes, eosque à ieiunij lege excusemus? cuius observatio, & si presenti statui non videatur grauius obesse, obest tamen futuro, cui consulendum est: præterea concedamus non omnes senescere, at sexagesimum frequenter contingere, leges autem non hunc, vel alium casum specialem spectant, sed communiter contingentia, leg. Nam ad ea ff. de legib. neque obest, quod consuetudine, autoritatēque Doctorum firmatum non sit sexagenarios à ieiunij lege solui, sicuti firmatum est adolentes tertio septennio obligari: quia inde solum probatur horum obligationem esse certam, aliam incertam & dubiam, & sub opinione tantum positam.

3. Nota etiam contra amicissimum Patrem Bardi, quod dicitur Palaus loco citato, adhæret etiam nostræ sententiæ, videlicet annum sexagesimum in isto casu sufficere esse inceptum, quod nouissimè etiam docuit Ioannes de Soria in Epilogo summarum part. 2. tract. 1. sect. 5. disp. 2. §. Circa excusationem à ieiunio, Leander de præcepto Eccles. tract. 5. disp. 8. num. 17. Franciscus Briccius in promptu Confess. part. 2. cap. 1. de 2. præcepto Eccles. ubi sic ait: [Chi fece voto di digiunare certi giorni dell'anno per tutta la vita, giunto alli 60. anni non è più tenuto, come non è tenuto per precetto della Chiesa, che va del pari col voto.] Sic ille, Nota quod dixit, giunto alli 60. anni, ergo sufficit quòd annus sexagesimus sit inceptus; quòd verò dicitur Auctor asserat id, quod etiam ego alibi docui num. 9. adolentem vouentem vigilia alicuius sancti, vel feriis sextis vitæ suæ in perpetuum ieiunaturum, deobligatum esse cum annum sexagesimum compleat, quia illud votum eodem modo intelligendum est, ac si absolute vouisset omnibus sextis feriis ieiunare, illa particula vitæ suæ, & in perpetuum non expressa; quia opus non erat exprimi, cum tacite insit in voto absoluto, cuius obligatio perpetua est; argum. l. Conditiones, quæ extrinsecus, ff. de conditione, & demonstrat. At votum ieiunandi omnibus sextis feriis explicandum, & interpretandum est, sicuti præceptum Ecclesiasticum ieiunij, cum aliud ex intentione vouentis non constat. Ergo cum præceptum Ecclesiasticum ieiunij sexagenarios non obliget, neque etiam obligabit votum ieiunandi. Hæc inquam aded non admittit Layman, vt nostram sententiã improbabilem putet, eo quod votum intelligendum sit instar præcepti Ecclesiastici quoad modum, & formam ieiunandi, non tamen quoad personas, si quidem ea, quæ nullo præcepto Ecclesiastico astringuntur ad ieiunandum, vt sunt adolentes 21. minores voto obstringi possunt. Sic ergo censendi sunt Sexagenarij robusti se voluisse obstringere, cum votum ieiunandi absolute emittunt, & maxime cum exprimunt toto vitæ suæ tempore, vel in perpetuum. Verum his non obstantibus non recedo à sententiã, quam docui cum Sanchez, & alijs, & quam merito contra Layman nouissimè tenet Pater Castus Palaus ubi supra, nam ait: ille, ponimus adolentem sic vouentem nihil de senectute cogitasse, neque expressè voluisse votum pro senectutis tempore extendi, sed absolute prolatum esse, quo in euentu certam est non obligare vouentem, quoties ex eius obseruatione notabile corporis detrimentum imminet, vt ipsemet Layman ibidem fateatur, at consuetudo excusans sexagenarios etiam robustos à lege ieiunij, mittit periculo moraliter certo grauis nocuenti, & diminutionis virium pro futuro tempore; ergo cessat eius obligatio; vnde in presenti modus obligationis voti in personam refunditur, ac proinde instar præcepti Ecclesiastici sexagenarios deobligare videtur. Excessit igitur in sua censura Pater Layman, & nostra sententiã est satis probabilis.

4. Sed hic discutendum est dubium, de quo diebus, interrogatus fui, An si quis absque causa in seferò postea cœnet, peccet saltem venialiter?

Et negatiuum sententiã tenet Ioannes Sancius in selet. disp. 53. num. 2. ubi ita ait: Poterit tamen accipi resectio parua hora vndecima diei, absque causa, præfectius, & strictius reor. Quo enim tardius prandium prorogatur, eo est inedia productior & longior corporis afflictio; Quod sane est Legillatoris menti magis consentaneum; tolerabilius enim fert aliquis angustiam famis per spatium viginti quatuor horarum tractatam, si comedat vltique ad saturitatem in medio temporis; quam si in tertia parte.

5. Sed hanc sententiã puto non esse approbandam, nam esto dilatio prandij ad noctem ieiunij difficultatem augeat, & consuetudini antiquæ conformior sit, attamen sumptio collatiuncula meridiana cum intentione postmodum prandendi, aliena est ab vltimo & consuetudine Ecclesiæ, ac proinde sic antequam absque causa peccatum veniale inducit; Et ita hanc sententiã præter DD. à me alibi adductos, tenet me citatus Martinus de San Ioseph in mon. Confessor. tom. 1. tract. 6. de ieiunio, num. 5. sic asserens; [Hæc colatione post la mañana, ò à medio die in dia de ayuno sin causa es pecado venial, y no mortal. Dixe sin causa, peccato que si la ay, no serà peccado alguno tomar por la mañana la colacion, y la comida à visperas, y si causa bastante la flaqueza de estomago, ò la falta del sueño la noche, ò el caminar, estudiar, ò predicar.] Hæc ille. Vnde ex his ego olim consuli quosdam viros nobiles potuisse absque peccato veniali in diebus quadragesimalibus sumere collationem ferotinan mane, & sero comedere, quia volebant in illis diebus diu operam venationi, & ita in terminis docet Castus Palaus tom. 7. disputacione 3. punt. 2. §. 3. numero 6. Posita (ait) honesta causa, qualis esset confectio iuneris, negotiorum facilius expeditio, hospitium dimissio, vel receptio, venatio, seu piscatio etiam ob finem tantum animi relaxandi, & alia similes absque vilo peccato veniali poterit mane, vel in meridie hæc restitui collatiuncula sumi prandio in noctem dilato. Sic Palaus, & ita dicendum puto, si quis vir nobilis animi relaxandi causa velle in die ieiunij post prandium se exercere in Ludo pilæ, vel vt vulgò dicitur giocare al maglio.

RESOL. IX.

An mulier quinquagenaria soluta sit ab obligatione ieiunandi; & quamuis prædictæ ætatis vltimus annus inchoatus solummodo, non verò exactus, & mathematicè completus sit?

Et an hoc non solum procedat quoad ieiunia Ecclesiæ, sed etiam à præscriptis in Religione pro Montalibus? Idem procedit de obligatione ieiunij ex voto pro toto vitæ tempore, dummodo votum in masculis non fuerit commissum post annum 60. & in feminis post annum 50. Ex p. 9. tit. 7. & Misc. 2. Ref. 7. aliàs 73.

§. 1. Sententiã affirmatiuam docet doctissimus Senarbone in Annalibus Iuris, ann. 60. n. 13. & 14. ubi post multa ait: Ergo securè defendi poterit, necdum sexagenarias feminas, verùm etiam quinquagenarias à ieiunij vinculo, & obligatione in posterum eximii, non aliter, atque sexaginta annorum homines liberari diximus. Quod in ætatisque sexus personis aded verum est, vt quamuis prædictæ ætatis vltimus annus inchoatus solummodo non verò exactus, & mathematicè completus sit; prædicta ieiunij excusatione vii possunt

Sup. hæc
sup. in Ref. 5.
§. 2. & inf. in
Ref. seq. §.
Nota tamen,
& seq.

Alibi in Ref.
præterita, &
in alijs eius
primæ
annor.

Sup. in Ref.
precedentis
not.